

Erfaringsrapport fra Uummannaq Sundhedscenter august og september 2024

Jeg var så heldig at få tildelt en klinikplads på sundhedscenteret i Uummannaq gennem IMCC Grønland. Jeg var afsted i august og september. Det var en fantastisk oplevelse, både fagligt og naturmæssigt, og jeg kan varmt anbefale det til andre, der søger en spændende rejse.

Uummannaq er en lille ø med omkring 1500 indbyggere. Der er også fem små bygder i nærheden, hvor der er 50-200 indbyggere pr. ø. Disse indbyggere tilhører også Uummannaq Sundhedscenter. Øen er kendt for sit hjerteformede fjeld, som har givet øens dens navn.

Rejsen

Flybilletter til Grønland er forholdsvis dyre, og det er derfor en god ide at være ude i god tid, da man så, kan spare en del penge. Jeg fløj fra Kastrup til Kangerlussuaq, hvor jeg så havde en overnatning for at kunne komme på dagstur på indlandsisen. Dagen efter fløj jeg videre til Ilulissat, hvor jeg havde en uges ferie med to barndomsveninder.

En uge senere fløj jeg direkte videre til Uummannaq med helikopter, hvor jeg så blev hentet af portøren fra sundhedscenteret. Selve turen med helikopteren var enormt smuk, og det var så fint at se hele øen fra oven og de sneklødte fjelde. Man kan enten flyve direkte med helikopter til Uummannaq fra Ilulissat, og ellers flyver man med flyver til Qaarsuut, som er en bygd tæt på Uummannaq, hvor de har landingsbane, og så derfra videre til Uummannaq.

Jeg undersøgte også at tage kystskibet fra Ilulissat, som cirka tager 18 timer, og dette skulle være en meget smuk tur langs kysten. Det passede dog ikke med datoerne, men det skulle være meget anbefalelsesværdigt! Min hjemrejse gik over Qaarsut og så havde jeg igen en uges ferie i Ilulissat, hvor jeg besøgte mine to veninder fra medicinstudiet, som arbejdede på Ilulissat sygehus.

Jeg var heldig, at ingen af mine flyvninger var forsinkede eller blev aflyst. Jeg har næsten ikke mødt nogle, som er fløjet til tiden pga. de ustabile vejrforhold.

Bolig

Jeg boede i et lille hus, som tilhørte sygehuset og lå 50 meter fra sygehuset. Huset har stue med fjernsyn, to soveværelse, toilet og et køkken. Der blev netop installeret køkken, da jeg boede i huset. I starten

lavede jeg mad i sygehusets køkken. I Uummannaq har de fleste huse ikke kloaksystem, og derfor har man ikke et almindeligt træk/slip-toilet, men derimod posetoiletter, som man så tømmer hver 2.-3. dag. Jeg synes at boligen fungerede fint, og havde alt hvad der var nødvendigt. Der er ingen wifi, men dette kunne tilkøbes på det lokale posthus. Det var dejligt, at huset lå så tæt på sygehuset. Jeg boede alene i huset udover en uge, hvor der boede en sød grønlandsk sygeplejerske sammen med mig.

Sygehuset og mit arbejde

Uummannaq sundhedscenter tilhører Region Avanaa. Sundhedscenteret Uummannaq fungerer både som sengeafsnit, skadestue og almen lægepraksis. I sundhedscenteret findes også en fødsels- og operationsstue. Fødselsstuen anvendes kun hvis den fødende ikke kan blive evakueret til Ilulissat eller Nuuk. Operationsstuen anvendes ved kystbesøg af specialister, hvor de udfører mindre indgreb. Yderst sjældent bruges den til akutte operationer, når man ikke kan vente på evakuering pga. uvejr eller ustabile patienter.

Min primære funktion som medicinstuderende har været at arbejde i dagsambulatoriet, som fungerer som almen praksis. Hvis der kom patienter til skadestuen, fik man som medicinstuderende også lov til at tage i mod disse patienter og starte med indhentning af anamnese, lave klinisk undersøgelse og derefter konsultere med en af lægerne. I løbet af den første måned, hvor der kun var en læge til stede, har jeg selv haft ansvar for mange af konsultationerne og derefter konference med lægen, når det har været muligt. Den sidste måned var der to læger udover mig, og dette gav mig mulighed for bedre supervisation. Jeg var heldig, at komme med på bygdebesøg i Saattut, Qaarsut, Ikerasak og Ukussisat. Det var enormt interessant at se hvordan menneskerne lever i de små fisker-fanger samfund.

Jeg har set en bred vifte af patienter med forskellige problematikker, og dette har været enormt lærerigt. Desuden har jeg stået i situationer, hvor jeg lige har nået at tænke ” hvad søren skal jeg stille op”, men hvor man sammen med lægen har fundet en god løsning eller ringet rundt og fået hjælp. Størstedelen af de grønlandske patienter taler ikke dansk, og derfor gennemføres konsultationerne oftest ved hjælp af en tolk.

Pga. stor personalemangel på sundhedscenteret blev jeg ansat som SPV-vagt, hvor jeg tog aften- og nattevagter på sengeafsnittet. Der var plads til 15-20 patienter, og oftest var der mellem 2-6 patienter indlagt. Dette var de meget glade for, og jeg synes det var fint at tjene lidt penge, og så mange planer havde jeg jo heller ikke efter arbejde udover vandreture og strikning.

Der er ansat en del dansk personale og derudover selvfølgelig grønlandsk personale. Personalet er enormt søde og hjælpsomme, og jeg havde det rigtig hyggeligt med dem. De har stor udskiftning i personalet fra Danmark, hvilket selvfølgelig er hårdt for det grønlandske personale.

Fritid

Uummannaq er en forholdsvis lille ø at udforske, og derfor gik jeg ofte ture i de samme områder. Efter arbejde gik jeg ofte en lille tur på fjeldet for at få luft. I weekenderne planlagde vi ofte fælles vandreture, hvor vi ofte vandrede til en sø meget højt oppe. Her badede vi nogle gange, og havde madpakker med og nød den smukke udsigt.

Hver fredag blev der afholdt fredagsbar af det danske personale, hvor vi skiftede til at invitere. Dette var en god tradition, og gjorde at man følte, at man også havde noget socialt samvær, selvom man er taget alene afsted. Folk er i mange forskellige aldre, men dette mærkede jeg ikke til, alle var friske på at lave noget sammen alt fra strikkeaftenener, aftensmad, bådture til fælles vandreture.

Jeg var med til bingo-arrangementer 3-4 gange, og dette var sjovt at opleve. En stor del af den ældre befolkning bruger mange af deres aftenener på bingo i den lokale sportshal. Det var interessant at mødes med de lokale og opleve deres verden. Præmierne var alt fra chokolade, kageforme til en sæl eller fyringsolie.

I sportscenteret lå der et lille fitnesscenter, som man kan købe et klippekort til. Dette var fint at kunne bruge, hvis vejret var dårligt. Igennem en af lægerne fik jeg kontakt til en polsk mand, som bor på Uummannaq. Ham kunne man booke til sejlture, kajakture, fisketure, teltture, hvalture. svampesankning mm. Dette var enormt fede ture og i flotte omgivelser. Eftersom Uummannaq er en ø, kræver det om sommeren, at man kender en med en båd, hvis man ønsker at komme rundt og se noget i nærheden.

Jeg var så heldig at blive inviteret til kaffemik, som er en grønlandsk tradition, når der afholdes fødselsdage, barkedåb, bryllupper mm. Jeg var til portørens barnebarns barkedåb, hvor jeg var afsted med det danske personale. Her smagte vi på alt den traditionelle grønlandske mad, og fik hilst på en masse lokale.

Økonomi

Det er selvfølgelig ikke en billig tur til Grønland. Jeg var sent ude i forhold til køb af flybiletter, hvorfor jeg betalte en del for disse. Jeg brugte en del flere penge på mad i Grønland end i Danmark, da det er dyrere fx at købe grøntsager mm. Oplevelserne koster selvfølgelig også noget, men dette må man ikke spare på!

- Husleje - 850 kr. pr måned
- Flybiletter - ca. 15.000 kr
- Mad - 300-400 kr. pr uge
- Mobilabonnement med data og tale i Grønland - 400 kr. pr. måned

Pakkeliste og gode råd

Jeg var glad for at have taget bøger og strikketøj med. Jeg havde trangia med, som var fedt, at have med på vandreture. Pak efter lag-på-lag-princippet, da vejret kan skifte hurtigt.

Mit ophold har lært mig mange ting, og især det, at man nok skal finde en løsning på det hele. Selvom de er udfordret på mange måder i Uummannaq sundhedscenter, så fandt de nemlig altid en løsning i fællesskab, og folk bidrager med det de kan hver især. Selvom man er der som ”medicinstuderende” havde jeg også nogle timer som sygeplejerske, farmaceut og sågar en enkelt aften i køkkenet, hvor jeg lavede mad til patienterne.

Jeg kan i den grad anbefale at tage til Uummannaq sundhedscenter, hvis man er klar på en faglig udfordring, hvor man springer ud i tingene, og løser tingene i fællesskab efterhånden, som udfordringerne opstår. Nogle dage var kaotiske pga. personalemangel, men dette gav også mig som medicinstuderende meget ansvar og læring. Desuden får man de bedste kolleger, som altid står klar til hjælp og man har kun lyst til at komme tilbage!

